

Gorenjec

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg št. 1. Telefon št. 73 „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopolnje sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjec“, celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrtletno 10 Din, posamezna številka 1 Din.

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

KULTURNO EDINSTVO

Baje je nek odlični zagovornik „jugoslovanskega“ kulturnega edinstva izrekel pred tedni v Kranju besede: „Slovenstva ni bilo, ga ni in ga ne bo!“ Če so bile besede v resnici izgovorjene, je to žalostno spričevalo zanj in za vsa družba, ki prenese take trditve. Smilijo pa se nam obenem ljudje, ki morajo poslušati tako „razodetje“. Pod vplivom takega duha je sklenil odbor kranjskega dijaškega društva „Jugoslovan“, da mora vsak novi član podpisati častno izjavo, da je za kulturno edinstvo.

Da ne bo kakega napačnega tolmačenja, je prav, če povdarimo, da je treba ločiti med tem, kar že obstoji in med tem, kar bi bil ideal bodočnosti.

Pristaši kulturnega edinstva kot „že obstoječega“ zadnje čase objavljajo razne izjave pok. dr. Kreka in St. Radića v dokaz, da sta bila dva moža za narodno edinstvo. Vsi njuni izreki pa imajo izrazit propagandističen značaj ter so vzeti iz njihovih propagandnih spisov in govorov. Na isti način se da propagirati kulturno in narodno edinstvo vseh Slovanov. Pristaši Paneevrope se v nemogočo celo za kulturno in državno edinstvo vseh Evropejcev itd. Vse to je ideal bodočnosti.

Možno si je osvojiti tak program in delati za uresničenje kulturnega edinstva. Možno je, da pride v bodočnosti čez toliko in toliko deset let stoletij do resničnega kulturnega edinstva. Za našo državo bi bilo pač idealno, če bi resnično obstajalo kulturno in narodno edinstvo. Spoštujemo vsakogar, ki se bori za ta ideal bodočnosti resno, pošteno in požrtvovalno, a brez vsake politične primesi.

Ne smemo pa si zapirati oči pred dejstvom, da kulturno in narodno edinstvo, kakor si ga zamišlja oni, ki negira slovenstvo, ne obstoji. Če danes taje razne kulturne kolektive, je to prazna, frazerska borba proti dejstvom. Dejstvo tudi besede ne izpreminjajo. Protij temu dejstvu ni argumenta. Nasilno delo za narodno edinstvo, kakor smo ga žal morali doživeti, je napravilo razdor, kakoršnega še ni bilo nikoli. Vsi Hrvatje danes priznavajo, da ni bila hrvaška narodna zavest še nikdar tako nena, kot je danes in da je to ravno posledica nasilnega dela za narodno edinstvo. Isto je pri Slovenceh. Vsako nasilje rodi odpor. S prisilnim jopičem se med kulturnimi narodi ne ustvarja edinstva.

Morda bi bila propaganda pok. dr. Kreka in St. Radića že v teh kratkih letih skupnega sožitja rodila vidne uspehe, če ne bi bilo nasilja, ki ga pok. dr. Krek in St. Radić nista niti propagirala niti odobraval. Apolitične korifeje, danes organizirane v JNS, so idejo narodnega in kulturnega edinstva vpregle v politični

vož, ki ni poznal drugega sredstva kot nasilje. Zato ljudje, ki so se posluževali tega nasilja, danes nimajo najmanjše legitimacije, da govorijo o idealih.

Pri teh borcih za narodno edinstvo naš narod ne more razumeti posebno tega, zakaj le Slovence pridigujejo o kulturnem edinstvu. Zakaj ne gredo misijonarji na jug za te svoje ideale! Kako lepo polje za to delo se jim nudi tam doli v Macedoniji in Črni gori. Kako tam potrebujejo idealnih delavcev, ki bi z veseljem in požrtvovalnostjo dvigali kulturo. Kako bi občudovali takega idealista, ki bi kot profesor učitelj, ali celo direktor kake gimnazije v Macedoniji ali Črni gori vršil delo za uresničenje narodnega edinstva. Saj vendar ne kaže „klerikalnih separatistov in pripadnikov slovenstva“ pošiljati tja, kjer bi po nazorih „kulturnih edinstvenikov“ mogli vendar škodovati njihovega kulturnemu edinstvu. Če so res tako idealni pristaši kulturnega edinstva, naj bi se vendar prostovoljno javili za to delo, ki je tam tako potrebno. Kako naj pride do narodnega in kulturnega edinstva, če se medsebojno ne bomo poznali. Toda nihče izmed teh se prostovoljno ne oglasi. Še več. Če je kdo izmed njih poslan po svojih zaslugah ali po resnični službeni potrebi tja doli v službo, pa se dvigne ves „Izrael“ in vpije po strašnih krivicah. Kako vse drugače bi slovenski narod spoštoval in spremljal s simpatijami delo za kulturno edinstvo, če bi oni, ki pravijo, da so njegovi pristaši, sami šli tja, kjer je to delo najbolj potrebno, ne pa da bi pošiljali tja druge, ki po njihovem mnenju za to delo niti sposobni niso.

Slovenski narod dobro ve, kaj se pri teh ljudeh skriva pod geslom narodnega in kulturnega edinstva. Kulturno edinstvo vseh Slovanov kot ideal bodočnosti bodi pozravljen! Odločno pa odklanjamo politiko, ki se edina skriva in je edino jedro „edinstva“, zato tudi z vsjo odločnostjo trdi križanje nezrelh fantičev, zapeljanih od zmešanih starih glav. Slovenski narod je krvavo čutil na svoji lastni koži posledice takega dela za narodno edinstvo, ki je uničevalo njegovo kulturo in gospodarstvo.

Slovenski narod ostane slovenski in ne bo več prenašal, da bi ga taki „idealisti“ še kdaj denuncirali, organizirali zločinstva in krivoprišičnosti v boju proti njemu. Slovenska javnost radi dolgoletnih vsiljenih dokazov ne verjame v poštenost in iskrenost njihovih stremeljenj za „kulturno edinstvo.“ Kdor noče biti Slovenec, pa naj gre in naj ne dela napotja in zmede med nami! Politiko pa iz šole ven!

KNJIGE V ROKO!

Knjižnica v Ljudskem domu v Kranju posoja knjige svojim članom vsako nedeljo od devetih do enajstih dopoldne. Proti neznačni odškodnini za knjigo si lahko oskrbite primerno berilo za puste zimske dni, z njimi razveselite sebe in svojo družino ter posle.

Vse premalo se namreč zavedamo, kake koristi je za človeka knjiga. Saj ne zasluži samo za zabavo ali razvedrilo. Danes je knjiga kot prvo, vir vsega znanja. A posebno danes je treba brati in zopet brati. Ne samo solanemu človeku ali takemu, ki se še potji na šolskih klopih. Kdor hoče zasledovati in vsaj deloma korakati s časom, v katerem živimo, mora ljubiti in stalno prelistavati stran za stranjo v knjigi. Kdor ne napreduje, nazaduje. Najboljše orožje proti zastojanju pa nudijo ravno knjižnice, ki imajo izbrana, dobra in pripo- ročljiva dela. Vse premalo se namreč še zavedamo vzgojnega pomena, ki ga ima branje knjig. Ne samo, da je knjiga najlepša zabava in največja. Človek bistri tudi um in se mu odpira pogled v težko sedanost in jasni preteklost. Če bo knjiga tvoj prijatelj, ne boš začel pod demagoško geslo, ne boš več orodje prefrignjenih volkov, ki hodijo okrog v belih kožah, pod kožo pa skrivajo črne umazane namere da bi te preslepili. Knjiga je tudi najboljše sredstvo k samostojnosti in zavednosti. Naši ljudje ne bodo nasadili praznim in zlohotnim vabam nasprotnikov, kadar bodo smatrali vrednost knjige za toliko, kot jo ima telesna hrana. Saj je tudi nasprotnikova moč skrita v knjigi. Zato moramo tudi mi seči po njej. Po letih trpljenja, ko nisi smel ni-

ti misliti na glas, ko so povsod prežali špijoni in denuncijantje na nas, moramo spet začeti s samovzgojo. Po letih, ko so nam zaprli naše prosvetno zarišče v Ljudskem domu, kar je pač največji kulturni škandal slovenskih modrijanov, ki se imajo za najbolj prosvetljene duhove, moramo začeti zopet z vzgojo, ki so nam jo ti kulturni „nazadnjaki“ in radi tega tudi največji zločinci zaprli. Ko so drugi mogli nemoteno brati in se pasti ter hraniti s komunističnimi brošurami, je bil dostop do dobre knjige v našem Ljudskem domu nemogoč. Protnarodna politika je res slepa, ker je zgolj partizanska in zato negativna.

Vse to moramo danes nadomestiti. Še pridneje se morajo člani zateči v Ljudski dom. Naši ljudje ne smejo zamuditi nobene nedelje, da ne bi prihiteli v našo knjižnico, ki mora biti vrhovna zakladnica.

Vstrajno in pridno berite! Pripeljite pa s seboj tudi prijatelje, da bo krog naših bralcev čim večji. Dolžnost staršev je, da pazijo na to da dobivajo otroci v roke res dobre in vzgojne knjige. Je pa tudi dolžnost staršev in moštrov, da šolo obvezna mladina bere in da se na ta način sama vzgaja v življenjski dobi, ki je odločilna za njeno usmerjenje v bodočih možkih letih. Zato pa je mladini treba dati tudi časa. Čas za knjigo je neprecenljive vrednosti. In čas je, da sredi materialističnega nazoriranja damo knjigi zopet tisto kulturno vrednoto, ki ji gre.

Knjižnica naj bo naše prvo udejstvovanje. Knjižnica naj bo središče članstva pri Prosvetnem društvu v Ljudskem domu.

Še k volitvam v občini Stara Loka

V nedeljo, 6. t. m. so bile v starološki občini občinske volitve. Za vodstvo občine sta se potegovali dve listi: lista JRZ z nosilcem Ivanom Avguštinom in opozicijska lista z Antonom Hafnerjem na čelu, bivšim županom, ki pa je bil razrešen že pred potekom poslovne dobe radi ugotovljenih nerednosti. O sijajnem rezultatu volitev je „Gorenjec“ že poročal.

Enako kot rezultat občinskih volitev pa je razveseljivo dejstvo, da je večina žabničarjev glasovala za listo JRZ. Žabnica je nekoč slovela kot liberalna in napredna trdnjava. Pristaši bivše SLS so bili v veliki manjšini. Imenovali so jo tudi zelena trdnjava. Po naprednem časopisju so se vrstili članki, ki so poveljevali žabniško naprednost. Res ni še dolgo tega, kar so bili pristaši bivše SLS v veliki manjšini. Politična preganjanja in šikanave v dobi zloglasne JNS (n. pr. slučaj gđ. Papler) pa so pokazala, da so svoboda, naprednost in prosveta le v ustih glasnih liberalizma, v resnici pa so uganjali stvari, ki bijejo najosnovnejšim človečanskim in družabnim pravicam v obraz. Pa tudi gospodarska politika

JNS je bila zagrešena, tako v občini kot v državi. Zato se je ljudstvo obrnilo proč od takih voditeljev, glasnih in preživelga liberalizma. Ljudstvo je stremelo za stvarnim političnim, gospodarskim in narodnostnim programom, saj ima naše ljudstvo fin čut za iskrenost in pristnost. Z nastopom sedanjega režima je nastopila ureditev političnih in gospodarskih razmer, ne samo ureditev, tudi politično in gospodarsko življenje se je začelo znova razvijati.

Novo ustanovljena JRZ si je takoj osvojila ljudstvo s svojim zdravim političnim in gospodarskim in narodnostnim programom. To dokazujejo sedanje občinske volitve drugod in pri nas. Res je, da je žabnica gospodarsko napredna, da je pa tudi politično zrela, so dokaz sedanje občinske volitve. Iz žabnice je glasovalo za listo JRZ 49 volilcev, za opozicijsko pa 19. Ta uspeh JRZ v žabnici gotovo ni slučaj, ampak naravna posledica zdrave politike JRZ in ljudskega čuta za stvarnost in iskrenost. Gotovo je da se bo število pristašev JRZ še povečalo in s tem pospešila uresničitev njenih ciljev.

Tedenske novice

KRANJ

Praznik mladine. Nekaj dni pred praznikom Brezmadežne je vladala velika živahnost pred Ljudskim domom. Dijakinje in dijakinje, otroci iz Mar. vrta, fantje in dekleta iz kongregacije, vse je hitelo k zadnjim skušnjam za dostojno proslavo svojega praznika.

Izraza svoji ljubezni do nebeške Vzornice je dala mladina zjutraj pri sv. daritvi, kjer so postala srca zopet svetišča. Zunanji proslavi praznika je bila namenjena akademija, ki se je vršila ko končanih litanijah ob prenatrpani dvorani. Med udeleženci so bili zastopani zlasti starši, ki so z veseljem spremljali izraze ljubezni, s katero je njihova mladina obsipala svojo prečisto Mater Marijo. Lepo so rešili svojo nalogo otroci, ki so pod vodstvom kateheta zapeli tri ljubke pesmice in deklamirali. Zdravega in veselega razpoloženja so prinesle pri priveditvi dijakinje, ki so vzpizorile „Garjevo ovco“, delo znanega voditelja dijaških kongregacij g. prof. Mlekarja. Za tem so fantje iz kongregacije izpovedali svojo pot v mogočni zborni deklamaciji „Mi gremo k Zarji“. Kot glavna in zaključna točka kongregacijske akademije pa je bila bila dramatska vzpizoritev Marijinega poslanstva po veselem delu rožnega venca. Dobro so rešile svojo nalogo dijakinje pa tudi dekleta iz Marijine družbe, ki so igrale in pele.

Za ta dan sta bila kar prisrčno okrašena tako dvorana in oder. Velečastni in pomembni za rast mladega človeka so taki dnevi. Na Brezmadežni gleda vsak nepokarjeni slovenski fant in dekle svoj najpopolnejši vzor, ki edini za Bogom more napolniti mlado hrepenenje in ga dvigniti do uresničitve.

Kofce vabijo smučarje! V domu bo o božičnih praznikih na razpolago smučki učitelj, takoj po praznikih od 1. t. 1937 pa do 10. t. 1937 se bo pa vršil desetdnevni smučki tečaj in potem drug za drugim 7 dnevni tečaji, pač v kolikor bodo snežne prilike ugodne. Udeleženci imajo polovično žel. vožnjo, kakor tudi vsi drugi ki ostanejo v domu 7 dni. Tozadevna pojasnila daje oskrbnica. Ob praznikih bo v kapelici pri domu sv. maša, na sv. večer pa polnočnica.

Akcija občine za preskrbo brezposelnih in revežev za Božič. Občina Kranj namerava letos brezposelnim revežem, ki bivajo na ozemlju kranjske občine, nuditi o božičnih praznikih toplo hrano in sicer za dobo treh dni. Tozadevno se je prijaviti v občinski pisarni v ponedeljek in torek, kjer se bodo delile izkaznice. Hrano bo dobili le proti izkaznicam v „Delavskem domu“.

Brivnice za praznike bodo na sv. dan to je 25. decembra celi dan zaprte, na Stefanovo od 7. ure zjutraj in do 15. ure popoldan odprte, na nedeljo pa zopet zaprte.

Jutri v soboto 19. decembra — ob 8 uri zv. uprizori M. Z. v Ljudskem domu Vilharjevo dramo „Bele vrtnice“. Čisti dobček je namenjen v prid brezposelnim, zato je dolžna vsi kolikor toliko čutijo s temi bednimi, da se igre udeležijo in s tem saj malo pomorejo njim. V nedeljo ob 4. uri pop. pa ponovi M. Z. v

Ljudskem domu Golijeva mladinsko igro „Triglavska bajka“.

Božičnica vojnih invalidov se vrši v nedeljo dne 20. decembra ob 8. uri na Stari pošti. Vsi, ki ste bili vabljeni, se božičnice udeležite!

Češkoslovaško odlikovanje. Predsednik českoslovaške republike je odlikoval z redom Belega leva g. dr. Šilarja Iga, odvetnika in člana odbora Jugoslovansko-češkoslovaške lige v Kranju. Čestitamo!

KOVOR

Čast Mariji — vrnjena. Pred 14. dnevi, v tem ni noči, se je neko pripilil do Snarjevega znamenja, dvignil Marijin kip s trona in ga zdobil na koreninah od znamenju. Gotovo je bil kakšen junak iz Rusije ali Spanije. — Vsa fara je to dejanje z gnusom obsodila. Zbrali smo prispevke in kupili nov kip Marijin, večjega in še lepšega kot je bil prejšnji. Dne 13. t. m. je bil novi kip slovesno blagoslovljen. Slovestnosti se je udeležil tudi g. župnik z Tržiča in g. kaplan Zalelet. V jednatnem govoru je g. duhovnj svetnik Vovk poveljeval Marijo. Sledile so litanije, nato se je pa razvila procesija, velika kot o Sv. Rešnjem Telesu, od cerkve do znamenja. Stirje postavnj fantje so nesli kip, ob njem je svetilo 18 deklet. Molili in peli smo v procesiji. Ko je g. domači župnik ustoličil Marijin kip in ga postavil v tron, smo navdušeni in veselji, da se je Mariji vrnila čast, zapeli: Lepa si, lepa, roža Marija ...

KRIZE

Novi društveni dom. Spomladi smo že na tem mestu poročali, da si je naše Prosvetno društva nadelo nalogo postaviti novi dom; kajti dvorana Stare šole, ne-le da je premahna, nego že davno ne ustreza sodobnosti. Mnogi so mislili, da je ta zamisel utonila v pozablenosti; toda uračunali so se. Ko je naše društvo pri obnem zboru dobilo za voditelja moža, nele uglednega, temveč tudi globoko vernega, podjetnega in treznega mislečega, se je takoj postopilo izpolniti težko nalogo, postaviti nov društveni dom, ki bo vsej Gorenjski v ponos in narodu v korist. Ustanovljen je gradbeni odbor, kateri prav vneto deluje. Ker pa je naše društvo revno, smo primorani trkati na dobra srca, da nam priskočijo v pomoč, bodisi v denarju ali blagu ali s kulukom, ter tako pripomorejo, da bo zrasel v Križah hram ljudske prosvete, kjer boste našli ne-le zabave, razvedrila in kulture razuma, temveč v mnogo večji meri kulture srca, katere primanjkuje v svetu sploh, v Križah pa še prav posebno. Naša dolžnost je, da za

Javno vprašanje

Smartno pri Kranju.

Vsako leto je tukajšnja ljudska šola podarila otrokom za Miklavža večjo količino blaga, ki ga je prejela od tekstilnih tovarov v Kranju in Stražišču. Tudi letos je prejela več sto metrov blaga. Ker se še do danes blago v šoli ni razdelilo in ljudje vsemogoče ugibljujejo o usodi tega blaga, prosimo upravitelstvo šole naj odgovori na vprašanje, kedaj se bo blago razdelilo!

Božiček Vam svetuje!
Kdor v mene veruje
pri

Pavli Rabič
[v Kocbekovi hiši]
darila kupuje!

Izvolite...

pred nakupom zimskega blaga vstopiti v našo trgovino
kjer se boste uverili o dobri in mnogovrstni izbiri vsega
zimskega blaga, kakor:

Štofe za moške in ženske plašče

Štofe za moške in ženske obleke

Barhenti za ženske obleke

vsakovrstne flanele za spodnje perilo, flanele za rjuhe
klotaste odeje in koci

Vedno lahko dobite različne ostanke barhenta, žameta,
kambrika, pralne svile, delena in dagmar svile

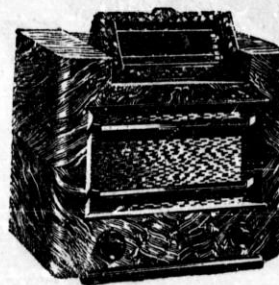
V stalni zalogi imam v lepi in veliki izbiri: jopice, no-
gavice, srajce, kravate, damske ročne torbice, denarnice,
dežnike, milo, manikire, škarje, nože in vse ostalo v
galanterijsko stroko spadajoče blago.

Najlepša darila za Božič dobite le v novi trgovini z
novim blagom

TIVAR
OBLEKE

Philips radio

Vas mora zadovoljiti!
Oglejte si bogato zalogo!
Cene nizke - dolgoročna
odplačila od Din 90'-
mesečno dalje.

B. ŠINKOVEC
KRANJ, Prešernova ulica 2

Pri Jazbecu!

Površniki	prej	Din 280'—	zdaj	250'—
Moške suknje	"	" 380'—	"	350'—
Trenchcoati			Din	560'—
Hubertusi	"	"	"	260'—
Usnjati površniki	"	"	"	450'—
Obleke moške od Din 200'—	dalje			

V zalogi dečje obleke, smučarski dresi, vsako-
vrstno blago za obleke, srajce, kravate itd.

**Velika zaloga klobukov
po konkurenčnih cenah!**

V nedeljo, dne 20. decembra bo trgovina dopoldne odprta. Izko-
ristite polovično vožnjo in priliko, katero nudim s znižanimi cenami

**Ne zamudite
prilike!**

Se priporoča

ALBIN JAZBEC - KRANJ

Nakup svinjskih kož.

Naznanjam vsem klavcem kakor tudi ostalim interesentom,
da sem kakor prejšnja leta tudi letos kupec za vsako množino
svinjskih in ostalih kož po najvišjih dnevnih cenah.

R. BATISTIC
Stražišče - Kranj

Kože prevzemam tudi v Kranju, Kosovska c. 38 poleg klavnice.

Najlepše božično darilo!

od št. 36 - 42 samo D 26'—
boljše " 29'—
Najfin. damske ali moške " 39'—

Otroške D 25'—
za odrasle " 39'—

od št. 36 - 42 D 29'—
v vseh barvah samo

Moške galose D 39'—
švedske " 58'—
Tretorn " 68'—

Damske sneške D 39'—
boljše vrste " 68'—
Damski skorajji Tretorn " 59'—

Tretorn damske sneške D 98'—
najfinije D 128'—

Ivan Savnik - Kranj

Največja izbira damskega in moškega volnenega perila, pletenin, rokavic in
nogavic, božični okraski, jaslice, igračke. V nedeljo trgovina odprta. Vsaka
pri nas kupljena darila zavijemo po želji v okusen božični papir!

Zares

Za Božič

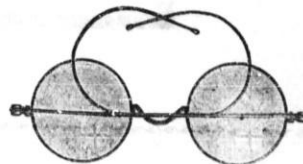

dobre ure kakor tudi očala, zlatino, jedilno orodje in
druga krasna darila dobiš najsolidnejše le pri

B. Rangus

zlatar in sodni cenilec v Kranj-u

Istotam se strokovno in pod garancijo izvrše vsa popra-
vila ali v novo predela vsa zlatnina, srebrnina, ure i.t.d.

Za Božič! Najpriladnejše darilo so čevlji

Bata